

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง เพศชาย อายุ 14-18 ปี แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 10 คน รวม 20 คน

1.2 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ The Wilcoxon’ Matched – Pairs Signed Rank Test

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง	ผลต่าง	ลำดับที่
1	56	72	16	9
2	60	60	0	1
3	61	62	1	2
4	63	65	2	3
5	64	69	5	4
6	64	85	21	10
7	65	72	7	6.5
8	66	73	7	6.5
9	67	77	10	8
10	69	75	6	5
$\overline{X}$	63.50	71.00		
SD	3.74	7.42		
median	64.00	72.00		

จากตารางที่ 3 พบว่า หลังการทดลองคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชนเฉลี่ย ($\bar{X} = 71.00$) พัฒนาเพิ่มขึ้นกว่า ก่อนการทดลองคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชนเฉลี่ย ($\bar{X} = 63.50$)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ The Wilcoxon' Matched – Pairs Signed – Rank Test

กลุ่มทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	Z	Sig. (2-tailed)
ก่อนการทดลอง	63.50	3.74	-2.668	.008
หลังการทดลอง	71.00	7.42		

*P < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง มีคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบกับคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน ก่อนการทดลอง

1.3 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติ The Mann-Whitney U-test

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มควบคุม			กลุ่มทดลอง		
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลต่าง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลต่าง
1	55	56	1	56	72	16
2	59	58	1	60	60	0
3	60	62	2	61	62	1
4	62	60	2	63	65	2
5	63	65	2	64	69	5
6	64	66	2	64	85	21
7	64	62	2	65	72	7
8	66	63	3	66	73	7
9	67	64	3	67	77	10
10	68	67	1	69	75	6
$\overline{X}$	62.80	62.30		63.50	71.00	
SD	3.96	3.49		3.74	7.42	
Median	63.50	62.50		64.00	72.00	

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มควบคุม หลังการทดลองมีคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน เฉลี่ย ($\overline{X} = 62.30$) น้อยกว่า กลุ่มทดลอง คะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน เฉลี่ย ($\overline{X} = 71.00$)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน
ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบ The Mann-Whitney U-test

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	S.D.	U	Sig. (2-tailed)
กลุ่มทดลอง	71.00	7.42	-.629	.048
กลุ่มควบคุม	62.30	3.49		

*P < .05

จากตารางที่ 6 พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง มีคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน กับกลุ่มควบคุม

2. การอภิปรายผล

การอภิปรายผลของการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

2.1 สมมติฐาน ข้อที่ 1 หลังการทดลอง เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี มีคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบสูงกว่าก่อนการทดลอง ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี มีคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมีการพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบสูงขึ้น การที่เยาวชนเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มนั้น ทำให้เยาวชนได้มีการปฏิสัมพันธ์กัน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และได้เข้าใจตนเองมากขึ้น ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและกลุ่ม โดยเห็นได้จากกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม หรือเกม ยกตัวอย่างในกิจกรรมครั้งที่ 3 รู้จักหน้าที่ตนเอง เยาวชนได้อ่านสถานการณ์แล้วได้อภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้ได้เปิดเผยความรู้สึกของตนเอง กล้าแสดงออก ได้เรียนรู้ระหว่างสมาชิก ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของเยาวชนส่งผลให้เกิดการพัฒนาความสามารถ และกิจกรรมครั้งที่ 7 ความเพียรพยายามไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (น้ำเต็มแก้ว) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำงานกลุ่มในกรณีต้องพบกับอุปสรรคที่เยาวชนก็มีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ร่วมกันหาทางแก้ไขจนสามารถจัดการกับอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการที่เยาวชนได้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มที่มีเป้าหมายช่วยให้เยาวชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2522)

ที่กล่าวว่า วิธีที่ดีที่สุดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คือ การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มมีอิสระในการแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนให้กลุ่มรับรู้ และเปิดเผยตนเองให้มากที่สุด ซึ่งในการร่วมกระบวนการกลุ่มแต่ละครั้ง สมาชิกให้ความสนใจโดยมีการซักถาม ร่วมแสดงความคิดเห็น ในแต่ละครั้งและแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาเมื่อเผชิญปัญหาซึ่งแต่ละสถานการณ์เป็นเรื่องที่อยู่ในชีวิตจริงที่สมาชิกต้องพบและสมาชิกกลุ่มยังแสดงถึงความคิดอย่างมีเหตุผลในการแก้ปัญหาเมื่อต้องพบสถานการณ์ที่แตกต่างไป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ ภูประเสริฐ (2541) ที่ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อสร้างความรับผิดชอบ ในกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียนในแต่ละกลุ่ม มีเป้าหมายของกลุ่มที่นักเรียนปรารถนา และเป้าหมายจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อกลุ่มเป็นอย่างดี

2.2 สมมติฐานข้อที่ 2 หลังการทดลอง เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี กลุ่มทดลอง มีคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบ สูงกว่ากลุ่มควบคุม ดังตารางที่ 4 และตารางที่ 5

จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ หลังการทดลอง เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี กลุ่มทดลอง มีคะแนนพฤติกรรมรับผิดชอบ สูงกว่ากลุ่มควบคุม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการกลุ่มทำให้เยาวชนในกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบมีศักยภาพเพียงพอที่สามารถช่วยในการปลูกฝัง พัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบได้ โดยเห็นได้จากกิจกรรมที่ทำร่วมกัน เช่น กิจกรรมที่มีเกม ก็จะมีรางวัลเข้ามาเพื่อเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกมีความกระตือรือร้นหรือมีแรงจูงใจให้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้งานบรรลุผล

2.3 ผลการวิจัยที่ผู้วิจัยบันทึกผลการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มจำนวน 8 กิจกรรม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของกลุ่มทดลอง โดยผลการร่วมกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

กิจกรรมครั้งที่ 1 เป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในกลุ่มและผู้นำกลุ่ม เป็นการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนในกลุ่ม กิจกรรมสมาชิกแต่ละคนแนะนำตนเองโดยมีวิธีการต่างในการแนะนำตัวซึ่งสมาชิกแต่ละคนเป็นคนเลือกวิธีการเอง ช่วงที่สมาชิกออกมาอธิบายสิ่งที่แทนตัวเอง สมาชิกยังมีอาการประหม่าและพูดน้อย

กิจกรรมครั้งที่ 2 เป็นกิจกรรม แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่มกลุ่มละ 5 คน ช่วยกันสร้างบ้านจำลอง และแจกใบงานร่วมอภิปรายถึงสิ่งสำคัญในการทำงานครั้งนี้ จากการเข้าร่วมกลุ่มสมาชิกให้ความร่วมมือ กระตือรือร้น ช่วยกันคิดช่วยกันทำบ้านจำลอง บางครั้งก็มีพูดกระทบกันภายในกลุ่มบ้าง ส่วนในช่วงที่ให้ส่งตัวแทนกลุ่มออกมาอภิปรายสมาชิกเกิดการเกียจกันให้เพื่อนออกมา

กิจกรรมครั้งที่ 3 เป็นกิจกรรมที่มีจุดประสงค์ให้สมาชิกตระหนักถึงการรู้จักหน้าที่ของตน โดยกิจกรรมก็จะมีสถานการณ์จำลองมาให้ แล้วแบ่งกลุ่มร่วมกันร่วมกันอภิปราย ออกความคิดเห็น ข้อสรุปกิจกรรมสมาชิกแต่ละคนตั้งใจช่วยกันแสดงความคิดเห็นกันเป็นอย่างดี

กิจกรรมครั้งที่ 4 เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้สมาชิกได้รู้ถึงความสำคัญของการตรงต่อเวลารู้ข้อดีข้อเสีย โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยมีกรณีตัวอย่างมาให้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา ผลสรุปสมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

กิจกรรมครั้งที่ 5 เป็นกิจกรรมรู้จักการยอมรับความจริงกับการกระทำของตน หลังจากกิจกรรมที่ผ่านมาในช่วงที่ให้แต่ละกลุ่มต้องส่งตัวแทนออกมาอภิปรายนั้นสมาชิกมีการเกียวกกันแต่ละคนแสดงไม่อยากจะออกมาอภิปราย กิจกรรมนี้จึงเป็นการที่ผู้นำกลุ่มเล่าเรื่องให้สมาชิกฟัง แล้วให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้แสดงออกกันทุกคน ในช่วงแสดงความคิดเห็นนั้นสมาชิกบางคนที่ยังไม่เคยออกมาอภิปรายหรือยังไม่เคยแสดงความคิดเห็นยังประหม่า ส่วนคนที่เคยออกมาหรือเคยแสดงความคิดเห็นแล้วเริ่มมีความมั่นใจในการตอบมากขึ้น

กิจกรรมครั้งที่ 6 เป็นกิจกรรมให้สมาชิกเรียนรู้ถึงการพยายามร่วมมือร่วมใจกันไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค โดยกิจกรรมก็แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน ช่วยกันตักน้ำแข่งกันกิจกรรมนี้เต็มไปด้วยความสนุกสนานสมาชิกแต่ละคนดูมีความมุ่งมั่นพยายามช่วยเหลือกันที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมีการจูงใจโดยมีรางวัลให้สำหรับทีมที่ชนะ เมื่อเสร็จกิจกรรมสมาชิกร่วมกันอภิปรายจากใบงานและหาข้อสรุปร่วมกัน

กิจกรรมครั้งที่ 7 เป็นกิจกรรมให้สมาชิกตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยช่วงแรกเป็นการเปิดสารคดีเกี่ยวกับธรรมชาติให้สมาชิกชม แล้วให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดเห็นถึงสภาพแวดล้อมในปัจจุบันในมุมมองของตน หลังจากนั้นพูดคุย แสดงความคิดเห็นตามประเด็นต่าง ๆ ในใบงาน แล้วให้ตัวแทนออกมาอภิปราย ซึ่งในช่วงตัวแทนออกมาอภิปรายนั้นสมาชิกในกลุ่มไม่มีที่ท่าอาการเกียวกกันอีก สมาชิกแต่ละคนเสนอตัวเพิ่มมากขึ้น

กิจกรรมครั้งที่ 8 เป็นกิจกรรมสุดท้ายปิดกลุ่ม โดยให้แต่ละคนบรรยายความรู้สึกหรือสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย บรรยายภาคเติมไปด้วยความอบอุ่น สุดท้ายผู้นำกลุ่มพูดให้กำลังใจและกล่าวปิดกลุ่ม

กล่าวโดยสรุปแล้ว การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี เป็นกิจกรรมที่ใช้ทักษะในการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นต่อการติดต่อสัมพันธ์ของคนในสังคมความสามารถในการแสดงออกที่เหมาะสมนี้จะทำให้เยาวชนเกิดพัฒนาการพฤติกรรมรับผิดชอบในทางที่ดี และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนต่างๆ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบที่พึงประสงค์แก่เยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมทำให้สังคม ประเทศชาติมีความสงบสุขต่อไป